

A Fővárosi Ítéletábra a Magyar György és Társai Ügyvédi Iroda (**Ü.I. címe**; ügyintéző: dr. Komáromi Viktória ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű, II.rendű felperes neve II. rendű, III.rendű felperes neve III. rendű és I.rendű felperes nevének IV. rendű (**felperesek címe**) felpereseknek, a dr. Hadházi Éva ügyvéd (**ügyvéd címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. ... 13. napján meghozott 6.P.20.222/..../88. számú ítélete ellen az I-II. és IV. rendű felperesek részéről 89. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét az II. rendű felperes javára 1.240.000 (egymillió-kétszáznegyvenezer) forintra, a IV. rendű felperes javára 700.916 (hétszázezer-kilencszáztizennyhat) forintra, a kamatfizetési kötelezettség körében szereplő összegek közül a II. rendű felperes esetében az 500.000 (ötszázezer) forintot 800.000 (nyolcszázezer) forintra, a IV. rendű felperes esetében a 300.000 (háromszázezer) forintot 700.000 (hétszázezer) forintra felemeli, és az I. rendű felperes javára megállapított járadékfizetési kötelezettség tekintetében a-i véghatáridő megállapítását mellőzi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 78.000 (hetvennyolcezer) forint és a IV. rendű felperesnek 44.000 (negyvennégyezer) forint elsőfokú perköltséget. A II. és IV. rendű felperest mentesíti az állam javára illeték, szakértői költség, tanúdíj megfizetésének kötelezettsége alól, és az állam által viselt kereseti illeték összegét 124.698 (százhuszonnégyezer-hatszázkilencvennyolc) forintra, a szakértői díjat 234.707 (kétszázharminnégyezer-hétszázhet) forintra, a tanúdíjat 7.553 (hétezer-ötszázötvenhárom) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 91.200 (kilencvenegyszer-kétszáz) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 9.525 (kilencezer-ötszázhuszonöt) forint, a IV. rendű felperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 56.000 (ötvenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. és IV. rendű felperesek házastársak, a II. és III. rendű felperesek a gyermekeik. Az I-III. rendű felperesek-én közlekedési balesetben sérültek, a III. rendű felperes gépjárművezetőként, az I-II. rendű felperesek pedig utasként. A balesetet az alperes biztosította okozta, akit a bíróság jogerős ítéletében bűnösnek mondott ki közúti baleset gondatlan okozásának vétségében. Az I-IV. rendű felperesek a balesetből eredő vagyoni és nem vagyoni káruk megtérítése iránt indítottak pert az alperessel szemben.

Végleges keresetük szerint az alperes perindítást megelőző teljesítésének elszámolását követően az I. rendű felperes további 1.000.000 forint, a II. rendű felperes 800.000 forint, a III. rendű felperes 700.000 forint, míg a IV. rendű felperes ugyancsak 700.000 forint nem vagyoni kártérítés és napjától késedelmi kamat megfizetését kérték. A vagyoni károk körében aloe vera termékek vásárlásával kapcsolatos kiadásuk miatt az I. rendű felperes 392.000 forint, a II. rendű felperes 332.000 forint, a III. rendű felperes 350.000 forint és napjától késedelmi kamat, továbbá évtől kezdődően az I. rendű felperes évi 554.592 forint, a II. rendű felperes évi 483.384 forint járadék és középátlagos késedelmi kamat, a III. rendű felperes évre 243.600 forint és-tól késedelmi kamat, évtől pedig évi 335.868 forint járadék és középátlagos késedelmi kamat megfizetését kérte. Az I. rendű felperes 10.482 forint gyógyszer kiadása és késedelmi kamata, valamint évtől kezdődően gyógycipő vásárlására évi 52.500 forint költségpótló járadék és középátlagos késedelmi kamat, továbbá az alperes részteljesítésének elszámolását követően évre 106.837 forint, évre 828.000 forint, évre 858.000 forint, évre 882.000 forint, évre 1.128.000 forint, évre 1.296.000 forint, évre 1.368.000 forint,-tól pedig havi 118.000 forint jövedelemvesztés megtérítését kérte. Az I. rendű felperes az alperes által önként folyósított havi 22.500 forint járadék elszámolásával hónaptól kezdődően háztartási, ház körüli, mezőgazdasági kisegítő és a házastárs gondozása többletköltségének megtérítésére havi 40.000 forint járadék, a II. rendű felperes kezdődően havi 7.000 forint háztartási kisegítő járadék és a lejárt járadék után középátlagos késedelmi kamat, a IV. rendű felperes gyógyszerköltség címén 54.575 forint és késedelmi kamata megfizetését is igényelte.

Az alperes a IV. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 300.000 forint erejéig elismerte, ezt meghaladón a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a IV. rendű felperes esetében az elismert összeg, valamint az I. rendű felperes részére megfizetett 2.800.000 forint, a II. rendű felperes részére megfizetett 1.300.000 forint, a III. rendű felperes részére megfizetett 600.000 forint nem vagyoni kártérítés alkalmas volt a felperesek sérelmeinek kiegyensúlyozására. Valamennyi felperes esetében a gyógyhatású készítmények alkalmazásának indokoltságát, az I. rendű felperes esetében az MBT gyógycipővel kapcsolatban a többletköltség felmerülését, a IV. rendű felperes gyógyszer többletköltségének bizonyítottságát, valamint az ok-okozati összefüggés fennállását vitatta. Arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes a csatolt igazolásokkal nem bizonyította, hogy baleset hiányában az azokban megjelölt bérezés mellett folyamatosan foglalkoztatták volna, továbbá, hogy részére 241.500 forint keresetvesztést már megtérített.

Az elsőfokú bíróság jogerős végzésével jóváhagyta a háztartási, ház körüli és mezőgazdasági kisegítő, valamint a hozzátartozó gondozási költsége tekintetében az I. rendű felperes és az alperes között létrejött részegyezséget, majd ítéletével az alperest az I. rendű felperes javára 3.518.420 forint és ebből 1.000.000 forint után napjától, 300.000 forint után, 10.420 forint után, 2.208.000 forint után napjától a kifizetésig késedelmi kamat, továbbá napjától napjáig havi 23.000 forint járadék, a II. rendű felperes javára 940.000 forint és ebből 500.000 forint

után napjától, 300.000 forint után, 140.000 forint után pedig napjától késedelmi kamat, a III. rendű felperes javára 1.000.000 forint és ebből 700.000 forint után napjától, 300.000 forint után, a IV. rendű felperes javára 300.916 forint és ebből 300.000 forint után napjától, 916 forint után napjától a kifizetésig késedelmi kamat megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Az I. rendű felperest 45.502 forint, a II. rendű felperest 20.510 forint, a III. rendű felperest 15.538 forint, a IV. rendű felperest 11.318 forint, az alperest 185.740 forint le nem rótt illeték, az I. rendű felperest 88.015 forint állam által előlegezett szakértői költség és 1.259 forint tanúdíj, a II. rendű felperest 38.140 forint állam által előlegezett szakértői költség és 1.259 forint tanúdíj, a III. rendű felperest 29.338 forint állam által előlegezett szakértői költség és 1.259 forint tanúdíj, a IV. rendű felperest 20.537 forint állam által előlegezett szakértői költség és 1.259 forint tanúdíj, az alperest pedig 352.059 forint állam által előlegezett szakértői költség és 10.070 forint tanúdíj megfizetésére kötelezte, és megállapította, hogy a fennmaradó 92.870 forint illetéket, valamint 176.030 forint szakértői költséget és 5.035 forint tanúdíjat az állam viseli.

Ítéletében a bizonyítékok mérlegelése alapján az I-III. rendű felperesek aloe vera készítmények vásárlásával kapcsolatos indokolt költségének összegét személyenként 300.000 forintban határozta meg. Az I. rendű felperes MBT cipő vásárlásával kapcsolatos költségét bizonyítatlannak, gyógyszerköltségét ugyanakkor 10.420 forint erejéig megalapozottnak találta. A II. rendű felperes és közötti időszakban felmerült háztartási kisegítő többletköltségét 140.000 forintban, az OEP által közölt adatok alapján a IV. rendű felperes gyógyszerköltségét 916 forintban állapította meg.

Kiemelte: a baleset következtében az I-III. rendű felperesek fizikai és pszichés sérüléseket szenvedtek, míg a családját ért baleset a IV. rendű felperes esetében pszichés állapotromlást eredményezett. Megállapította, hogy a baleset során az I. rendű felperes a bal felkar darabos törését, a nyak jobb oldalának metszett, a jobb lábszár zúzott sérülését, a bal IV-IX. bordák törését, a bal orsóideg sérülését, a jobb elülső sípcsonti izom, illetve lábfej emelő izom sérülését szenvedte el. Kórházi ellátása során a felkartörését csontlemezzel rögzítették. Utalt arra, hogy a perben kirendelt, illetve a felperesek megbízása alapján eljáró szakértők különböző mértékű, 15,13%-os össz-szervezeti egészségkárosodást, illetve 18, 16, továbbá 30% mértékű baleseti eredetű munkaképesség-csökkenést vélelmeztek esetében. Ugyanakkor a nem vagyoni kárigénye szempontjából nem az egészségromlás százalékos mértékének, hanem a baleset folytán az életvitelében bekövetkezett hátrányoknak volt döntő jelentősége. Az I. rendű felperes pedig változtatni volt kénytelen addigi aktív életmódján, már nem tudta ellátni az általa korábban végzett fizikai munkákat, és fel kellett hagynia a kertészkedéssel is.

Megállapította, hogy a baleset során a II. rendű alperes agyrázkódást, hámsérüléseket, a jobb oldali singcsont törését, bordatörést, illetve a bélfodor bevérvzését szenvedte el, hasi elváltozásai miatt műtétet végeztek rajta. A csontos gyógyulás elhúzódása folytán a gipsz rögzítést 14 hétig kellett viselnie és két évig gyógytornára kellett járnia. Sérült keze terhelésre és időjárás változásra fáj, hasi hege keloidosan gyógyult, az összenövések miatt emésztési zavarai keletkeztek. A pszichiátriai szakvélemény szerint nála nagy valószínűséggel hat hónapon át alkalmazkodási zavar állt fenn. A tanúk igazolták, hogy a baleset súlyos törést jelentett az életében, sokáig nem tudta használni a karját, diétázni kényszerül és a hasán maradt heg esztétikai hátrányt jelent. Figyelembe vette, hogy a II. rendű felperest fiatal korában érte a baleset és jelentős pszichés terhelést jelentett számára, hogy gyerekszülési terveit veszélyeztette, illetve késleltette. A III. rendű felperes agyrázkódást, orrcsonttörést, farkcsigolya törést és hámsérüléseket szenvedett, a balesetet követő kórházi ellátása során pedig akut stressz-zavar formájában kóros pszichés tünetei jelentkeztek. A pszichiátriai elváltozások számára 30% mértékű egészségkárosodást jelentenek.

Megállapította, hogy a IV. rendű felperes a balesetet megelőzően természetes kórokú megbetegedései miatt 50%-ot meghaladó mértékben egészségkárosodott volt. Az orvosszakértő

szerint testi állapota a baleset hatására nem romlott, korábban is meglévő pszichés panaszai ugyanakkor átmenetileg fokozódtak.

Az alperes biztosítottja jogsértő magatartásának következményeként a felperesek a Ptk. 75. § (1) bekezdése és 76. §-a folytán olyan mértékű nem vagyoni kártérítésre tarthattak igényt, amely az elszenvedett sérelmük hozzávetőleges kiegyensúlyozására alkalmas. A bizonyítékok értékelése alapján az alperesnek az I. rendű felperes esetében 2.800.000 forint, a II. rendű felperes esetében 1.300.000 forint, a III. rendű felperes esetében 600.000 forint összegű teljesítéseit figyelembe véve az I. rendű felperes javára további 1.000.000 forint, a II. rendű felperes javára további 500.000 forint, a III. rendű felperes javára további 700.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Míg a IV. rendű felperes által elszenvedett hátrányok kiegyensúlyozására pedig az alperes által elismert 300.000 forintot alkalmasnak találta.

Utalt arra, hogy a Intézet aggálytalan szakvéleménye szerint maradandó sérülései folytán az I. rendű felperes már nem képes biztonsági őri feladatait ellátni. Alkalmi munkavállalói könyve alapján megállapította, hogy évben havonta tíz napot dolgozott, és napi 2.300 forint, az eredeti kereseti kérelmével egyezően havi 23.000 forint munkadíjban részesült. Mérlegelés alapján elfogadta, hogy a felperes a baleset hiányában továbbra is dolgozott volna biztonsági őrként, azt azonban nem találta bizonyítottnak, hogy ezt a tevékenységet kezdődően havi tíz napot meghaladó időtartamban végezte volna. Valószínűtlennek tartotta ugyanis, hogy az-es születésű I. rendű felperes napi 8 óra munka mellett tudta volna folytatni az állattartást, kertművelést, úgy hogy nyilatkozata szerint háztartási munkákat is végzett és beteg feleségét gondozta. Objektív kiindulási alap hiányában mérlegeléssel, a felperes 70 éves koráig látta megalapozottnak a jövedelemvesztését, ezért-tól-ig havi 23.000 forint járadék fizetésére kötelezte az alperest, amelyből az alperes részteljesítését is figyelembe véve az ítélethozatalig eltelt 100,5 hónap alatt 2.208.000 forint (2.449.500 - 241.500 forint) járt le.

A pertárgy értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése, valamint (2) bekezdés a) pontja alapján az I. rendű felperes esetében 3.033.512 forintban, a II. rendű felperes esetében 1.367.384 forintban, a III. rendű felperes esetében 1.035.868 forintban, a IV. rendű felperes esetében 754.575 forintban állapította meg. A peres felek pernyertességének hozzávetőleg hasonló arányára figyelemmel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a jogi képviselőjükkel kapcsolatban felmerült költségeiket maguk viselik. A le nem rótt eljárási illeték és az állam által előlegezett szakértői költség és tanúdíj viselése felől a pernyertesség-pervesztesség, a szakértői díj tekintetében a felperesek perbeli érdekeltségének arányára, és a felpereseknek a költségek 50%-ára kiterjedő részleges költségmentességére is figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1)-(2) bekezdése, valamint 14. §-a alapján határozott.

Az elsőfokú ítélettel szemben az I-II., illetve a IV. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását, alperesnek az I. rendű felperes a jövedelemvesztéséből eredő vagyoni, és a II. és IV. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye tekintetében a kereset szerinti marasztalását, valamint a nagyobb arányú pervesztességének megfelelően perköltség fizetésére való kötelezését, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérték.

Fellebbezésükben az I. rendű felperes azzal érvelt, hogy munkáltatói írásban nyilatkoztak arról, hogy-jét követően teljes munkaidőben és határozatlan ideig foglalkoztatták volna biztonsági őrként, a mindenkor minimálbérnek megfelelő bérezés mellett. Az elsőfokú bíróság ezért a bizonyítékok téves értékelése alapján határozta meg elmaradt jövedelmének összegét. Amennyiben a bíróság az okiratokat nem tartotta elegendő bizonyítéknak, indítványa alapján az írásban nyilatkozó személyek tanúkenti kihallgatását kellett volna elrendelnie. Sérelmezte azt is, hogy a bíróság indoklás nélkül csupán 70 éves koráig kötelezte járadék fizetésére az alperest.

A II. rendű felperes arra hivatkozott, hogy a jobb karját sokáig egyáltalán nem tudta használni, és az már soha nem lesz teljesen egészséges. Sérülése miatt egész életében diétáznia kell és a hátramaradt hasi heg esztétikai hátrányt is jelent. Álláspontja szerint a bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy a baleset a gyermekvállalási terveit veszélyeztette, illetve késleltette, továbbá hogy az esztétikai hátrányok házasságának felbomlásához vezettek. A IV. rendű felperes köztudomású tényként hivatkozott arra, hogy a pszichés állapotromlás, a baleset miatt bekövetkezett fokozott stressz, a közvetlen családtagokért való aggodalom a testi egészségre is kedvezőtlenül hat. Rámutatott: az ideggondozói szakrendelésen ...-ben kiállított ambuláns kezelőlap tartalmazza, hogy állapota nem javult, gyógyszeres kezelésre szorul, a feszültség miatt alvásproblémái vannak, hangulata rossz, sokat sírdogál, félelemérzete állandósult és a férje miatt aggódik. Hangsúlyozta: az I. rendű felperes állapotának romlása a saját életvitelére is hátrányosan hatott, mert meglévő betegsége miatt már a baleset előtt is a házastársa segítségére szorult. A keresete szerinti nem vagyoni kárigénye alapjául szolgáló tényeket pedig a kihallgatott tanúk vallomása alátámasztotta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a csatolt okiratok alkalmatlanok voltak annak igazolására, hogy az I. rendű felperes bizonyosan magasabb összegű jövedelem mellett került volna alkalmazásra, és ezen nem változtatott volna az sem, ha az írásban nyilatkozó személyek tanúként vallomást tesznek. Hivatkozott arra: köztudomású ténynek tekinthető, hogy nem 70 év feletti embereket alkalmaznak biztonsági őrként, ezért a felperes alaptalanul sérelmezi a járadékfizetési kötelezettsége tekintetében véghatáridő megállapítását. A II. és IV. rendű felperesek sérelmeinek kiegyensúlyozására alkalmas nem vagyoni kártérítés mértéke pedig az életvitelük elnehezülését jelentő körülmények helyes értékelésével, az életkoruknak, valamint a baleset idején fennállt ár- és értékviszonyoknak megfelelően került meghatározásra.

Az Ítélet tábla nem érintette az elsőfokú ítéletnek a III. rendű felperesre vonatkozó, az alperest az I-II. és IV. rendű felperesek javára vagyoni és nem vagyoni kártérítésben marasztaló, valamint az I. rendű felperes jövedelempótló járadékigénye kivételével a fellebbező felperesek vagyoni kártérítés iránti keresetét elutasító rendelkezéseit, mert ezek fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedtek [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az I. rendű felperes fellebbezése részben, kizárólag a járadék véghatárideje tekintetében, a II. és IV. rendű felperesek fellebbezése teljes egészében megalapozott.

Az Ítélet táblának a felülbírálat Pp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátai között kellett a felperesek vagyoni és nem vagyoni kárigényének megalapozottságáról állást foglalnia.

A felperesek az I. rendű felperes keresete szerinti jövedelempótló járadéka alapjául szolgáló tények bizonyítása érdekében indítványozták a Pp. 252. § (3) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Az elsőfokú bíróság a jövedelemvesztésre vonatkozó döntését nem az I. rendű felperes által csatolt okiratok figyelmen kívül hagyásával, hanem azok értékelése alapján hozta, a bizonyítékok mérlegelésének eredményén nem változtatott volna, ha a felperes indítványa alapján az okiratok tartalmának alátámasztása érdekében a munkáltató volt képviselőjét tanúként is kihallgatja. Az Ítélet tábla álláspontja szerint ezért további bizonyítás lefolytatására nem volt szükség, a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntés volt hozható.

A kirendelt orvosszakértő véleményével szemben a IV. rendű felperes nem bizonyította, hogy a már meglévő testi megbetegedései a hozzátartozói által elszenvedett balesettel összefüggésben súlyosbodtak. Az elsőfokú bíróság ezért helyesen állapította meg, hogy a baleset következtében a II.

rendű felperesnek a testi épséghez és egészséghez, míg a IV. rendű felperesnek kizárólag az egészséghez való személyhez fűződő jogai sérültek [Ptk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a]. A jogsértések következményeként a felperesek életminősége romlott, ezért helyesen utalt arra is, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján olyan mértékű pénzbeli kártérítésre tarthattak igényt, amely az elszenvedett sérelmeik kiegyensúlyozására hozzávetőlegesen alkalmas.

Az elsőfokú bíróság alapvetően helytállóan rögzítette ítéletében a II. rendű felperes életvitelének hátrányos megváltozását jelentő körülményeket. Az Ítéletábra ezek közül azt emeli ki, hogy sérülései a hasát és felső végtagját egyaránt érintették. Feltáró jellegű hasi műtétet végeztek rajta, csonttörése pedig hosszabb ideig tartó rehabilitációt tett szükségessé. Baleseti sérülései maradványtünetekkel gyógyultak, össz-szervezeti egészségkárosodásának százalékos mértéke azonban csekély. Hasi sérülései miatt kialakult összenövések ugyanakkor emésztési zavarokat okoznak, és műtete után mintegy 15 cm hosszú, keloidosan gyógyult heg maradt vissza. A felperes viszonylag fiatalon szenvedte el ezeket a testi sérüléseket, melyek mellett a balesettel összefüggésben pszichés állapotának romlását okozó alkalmazkodási zavara is keletkezett. A II. rendű felperes ezért megalapozottan hivatkozott fellebbezésében arra, hogy mindezek a hátrányok a keresete szerintnél alacsonyabb összegű nem vagyoni kártérítéssel a károkori élet- és értékviszonyokra is figyelemmel nem kompenzálhatók.

Az elsőfokú bíróság a IV. rendű felperes esetében helytállóan értékelte, hogy a balesettel összefüggésben pszichés állapota rosszabbodott. A felperes személyes vizsgálata alapján adott pszichiátriai szakvéleménnyel a felperes bizonyította, hogy ez nem csupán a panaszok átmeneti fokozódását, hanem elhúzódó alkalmazkodási zavar kialakulását jelentette, amely szakorvosi gyógyszeres és pszichoterápiás kezelését teszi szükségessé. Az Ítéletábra álláspontja szerint a IV. rendű felperes életminőségének romlását eredményező körülmények között értékelendő volt az a sokkhatás is, amely a felperest annak következtében érte, hogy közeli hozzátartozói egy időben szenvedtek súlyos közlekedési balesetet. Mindezek miatt az Ítéletábra indokoltan látta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítést esetében is felemelje a fellebbezés szerint.

Az I. rendű felperes a Ptk. 356-357. §-ának szabályai szerint kérhette keresetvesztéségre megtérítését. A kirendelt orvosszakértő véleménye alapján bizonyított volt, hogy a balesetben elszenvedett sérülései folytán biztonsági őr feladatok ellátására alkalmatlanná vált, ezáltal a járadékfizetés Ptk. 356. § (1) bekezdésében meghatározott előfeltétele megvalósult.

A Ptk. 357. § (1) bekezdése főszabályként úgy rendelkezik, hogy a balesetet szenvedett személy keresetvesztését (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Abban az esetben azonban, ha ez idő alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni kereset (jövedelem) átlagát lehet figyelembe venni.

A balesetet megelőző egy évben a felperes jövedelme nem változott, ezért a Ptk. 357. § (1) bekezdésének második mondata esetében nem volt alkalmazható. A Ptk. 357. § (4) bekezdése ugyanakkor kimondja, hogy a keresetvesztés (jövedelemkiesés) megállapításánál figyelembe kell venni azt a jövőbeli változást is, amelynek meghatározott időpontban való bekövetkezésével már előre, teljes bizonyossággal lehet számolni.

A teljes bizonyossággal bekövetkező jövőbeli változásra vonatkozó állítását a felperes V.Z.Á.-nak a Kft. volt ügyvezetőjének - 54/F/8. szám alatt csatolt - írásbeli nyilatkozatára alapította. Ennek az

okiratnak a tartalma alapján azonban sem a jövőbeli foglalkoztatás tényét, sem annak feltételeit nem lehetett kétséget kizáróan bizonyítottanak tekinteni. A nyilatkozat szerint ugyanis a felperes csak feltehetően, tehát nem bizonyosan került volna foglalkoztatásratől kezdődően szerződés alapján a mindenkor minimálbérnek megfelelő jövedelmezés mellett. Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. 357. § (1) bekezdése alapján helyesen állapította meg a felperes keresetveszteségének összegét, annak felemelésére az Ítéletábra sem látott lehetőséget.

Az I. rendű felperes javára arra tekintettel került járadék megállapításra, hogy a jövedelemveszteségből eredően folyamatosan, ismétlődő jelleggel kár éri. A felperes végső soron - a 70. számú tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalán rögzített nyilatkozata szerint - időbeli korlátozás nélkül kérte az alperes járadék fizetésére kötelezését. Az anyagi jogszabályok szerint mindaddig jár a kártérítés, amíg a károsult jövedelemtől esik el amiatt, hogy a baleset folytán a korábbi munkáját nem tudja ellátni. A lefolytatott bizonyítás eredményeként pedig nem merült fel olyan adat, ami alapján teljes bizonyossággal megállapítható lett volna, hogy ez a helyzet valóban csak a felperes ítéletben meghatározott életkoráig áll fenn.

A Pp. 217. § (7) bekezdése kimondja, hogy le nem járt szolgáltatásokra vonatkozó marasztalás esetében [Pp. 122. § (2) bekezdése] a teljesítés napjául a lejárati napját kell meghatározni. Ebből következően járadékban való marasztalás esetén az ítéletben elegendő azt a napot megjelölni, amikor a járadék minden hónapban esedékes. Amennyiben a járadék alapjául szolgáló tények oly módon változnak, hogy azok a járadék mennyiségére vagy időtartamára kihatnak, az alperes a Pp. 230. § (1) bekezdése alapján keresetet indíthat a szolgáltatás mennyiségének vagy időtartamának megváltoztatása iránt. Mindezek miatt az I. rendű felperes alappal sérelmezte a járadékfizetés körében véghatáridő megállapítását, azt az Ítéletábra mellőzte.

Az előzőekben kifejtettek szerint az alperes nagyobb arányú marasztalása hiányában a perköltség, illeték és állam által előlegezett költségek tekintetében az I. rendű felperesre kedvezőbb döntés nem volt hozható. A II. rendű felperes pernyertességének aránya ugyanakkor 90%-ra, a IV. rendű felperesé pedig 93%-ra módosult, ami esetükben lehetővé tette a Pp. 81. § (2) bekezdésének, az Itv. 62. § (2) bekezdésének, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: a rendelet) 15. § (1) bekezdésének alkalmazását. Az Ítéletábra ezért az alperest a javukra áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség fizetésére kötelezte, egyúttal mentesítette őket a terhekre eső kereseti illeték és állam által előlegezett költségek viselése alól.

Mindezekre figyelemmel az Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Az I. rendű felperes fellebbezése csak olyan részben volt sikeres, melynek a perköltség viselésére kihatása nem volt, ezzel szemben a II. és IV. rendű felperesek fellebbezése teljes egészében eredményre vezetett. Az Ítéletábra ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperest kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére és az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére. Az alperest pedig ugyancsak a Pp. 78. § (1) bekezdése és a rendelet 13. § (2) bekezdése alapján marasztalta áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségében, és kötelezte egyúttal a fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2017. január 5.

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Kerékgyártó Krisztina
bíró

A kiadmány hitelül:
.....
tiszttviselő